

แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
การบริหารความเสี่ยงและการประเมินผลการควบคุมภายใน

นางสาวเครือพันธุ์ บุบบุญ
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง

1

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี

ด้านสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

2

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย

หลักเกณฑ์และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน
การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง
โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติ
การควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

5

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง

๑. ส่วนราชการ
๒. รัฐวิสาหกิจ
๓. หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
๔. องค์การมหาชน
๕. ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๗. หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

6

ผู้กำกับดูแล หมายถึง

บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
ในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐ

ฝ่ายบริหาร หมายถึง

ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

7

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน หรือดำรงตำแหน่งอื่น
ที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

การควบคุมภายใน หมายถึง

กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากร
ของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงาน
ของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุม ด้านการดำเนินงาน
ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

8

การควบคุมภายใน มี ๒ ลักษณะ

Hard Control

- นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ
- โครงสร้างองค์กร
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- การกำหนดหน้าที่
- การมอบอำนาจ ฯลฯ

Soft Control

- การปลูกฝังจิตสำนึก
- การสร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์สุจริต
- การบ่มเพาะให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ
- ภาวะผู้นำ
- การชื่นชม ยกย่อง

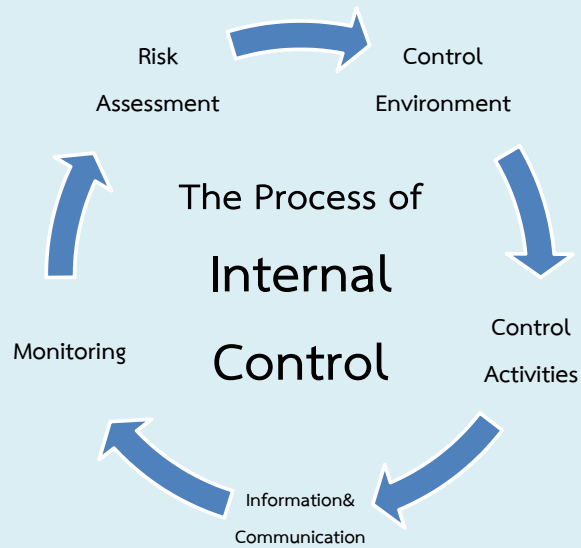
9

กรอบแนวคิด COSO 2013

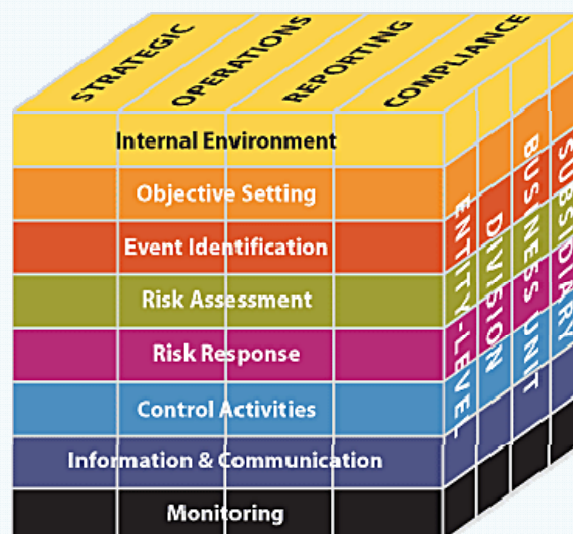
10

กระบวนการควบคุมภายใน

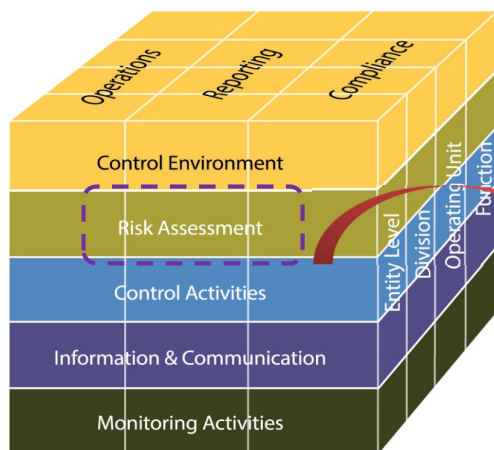
11

COSO ERM : Enterprise Risk Management

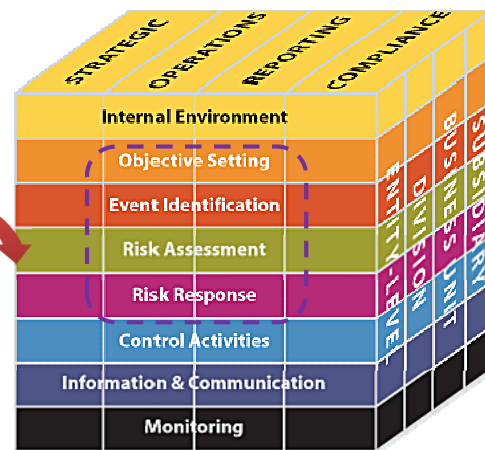

12

ควบคุมภายใน กับ ความเสี่ยง

Internal Control Integrated Framework

Enterprise Risk Management Integrated Framework

13

ความแตกต่างระหว่างการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

	การควบคุมภายใน	การบริหารความเสี่ยง
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การดำเนินงาน ๒. การรายงานทางการเงินและไม่ใช้การเงิน ๓. การปฏิบัติตามข้อกำหนด 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เชิงยุทธศาสตร์ ๒. การดำเนินงาน ๓. การเงิน ๔. การปฏิบัติตามข้อกำหนด
องค์ประกอบ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สภาพแวดล้อมของการควบคุม ๒. การประเมินความเสี่ยง ๓. กิจกรรมการควบคุม ๔. สารสนเทศและการสื่อสาร ๕. กิจกรรมการติดตามผล 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สภาพแวดล้อมภายใน ๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ ๓. การบ่งชี้เหตุการณ์ ๔. การประเมินความเสี่ยง ๕. การตอบสนองความเสี่ยง ๖. กิจกรรมการควบคุม ๗. สารสนเทศและการสื่อสาร ๘. การติดตามและประเมินผล

14

ความแตกต่างระหว่างการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

	การควบคุมภายใน	การบริหารความเสี่ยง
ขอบเขต	ความเสี่ยงในกระบวนการปฏิบัติงาน	ความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อองค์กร
ลักษณะงาน	เน้นการควบคุมภายใน	เน้นการประเมินความเสี่ยง
การจัดการ	ทำความเข้าใจและจัดการกระบวนการควบคุมภายในซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติ	ทำความเข้าใจและจัดการความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร โดยอาจจัดทำเป็นแผนแยกต่างหากจากการดำเนินงานปกติหรือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติก็ได้

15

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

๑ วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives)

ประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกัน หรือลดความผิดพลาดของหน่วยงาน ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงาน

๒ วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives)

การรายงานทางการเงินและไม่ใช่การเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงาน การรายงานที่เชื่อถือได้ ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓ วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ (Compliance Objective)

การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

16

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ๕ องค์ประกอบ

- ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
- ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
- ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
- ๕ กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

17

การควบคุมภายใน : วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

วัตถุประสงค์ การควบคุม

๑. ประสิทธิภาพ
ประสิทธิผล
การดำเนินงาน
๒. ความเชื่อถือได้
ของรายงานทางการเงิน
และไม่ใช่ทางการเงิน
๓. การปฏิบัติ
ตามข้อกำหนด

องค์ประกอบ ของการควบคุม

18

สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงาน

- หน่วยงานของรัฐต้องแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- ผู้กำกับดูแลแสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร
- หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่เหมาะสม
- หน่วยงานของรัฐต้องแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนา และรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
- กำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในให้บรรลุวัตถุประสงค์

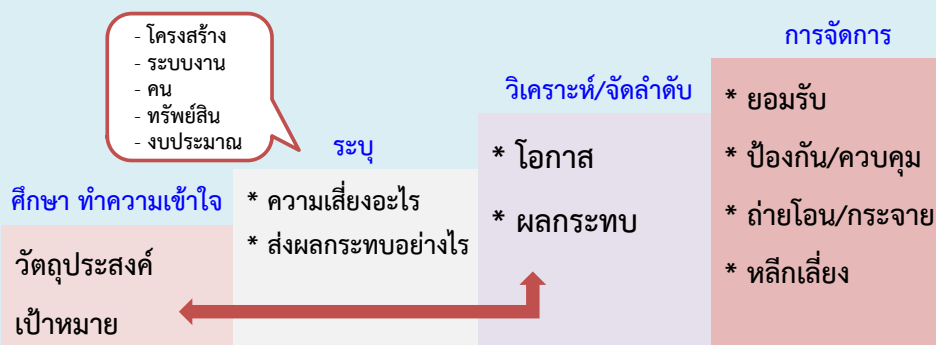
ต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน

19

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

กำหนดวิธีจัดการความเสี่ยงนั้น คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลกระทบ

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย ๔ หลักการ

หน่วยงานของรัฐ

- ๑) ระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในที่ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์องค์กร
- ๒) ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงครอบคลุมทั้งองค์กร และนำไปสู่การจัดการความเสี่ยงนั้น
- ๓) ประเมินความเสี่ยงโอกาสที่จะเกิดทุจริตและมีผลต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ต่าง ๆ ขององค์กร

- ๔) ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

21

การระบุความเสี่ยง

Input

- * บุคลากร (จำนวนความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงาน)
- * งบประมาณ (จำนวนเหมาะสม)
- * เครื่องมือ อุปกรณ์ ทรัพย์สิน (จำนวนการใช้งาน)
- * ข้อมูล (ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน)

Process

- * โครงสร้างองค์กร/มอบหมายงาน (เหมาะสมตรงตามตำแหน่ง)
- * กฎหมาย/มาตรฐานงาน (ครอบคลุม ชัดเจน ปฏิบัติได้)
- * ระบบงาน (ชัดเจน เพียงพอ เหมาะสม)
- * การบริหารจัดการ (เป็นระบบ ชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้)
- * การสื่อสาร/ประสานงาน/ประชาสัมพันธ์ (ชัดเจน สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง)
- * เทคโนโลยี (เพียงพอ เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง)

Output

- * ปริมาณ
- * คุณภาพ
- * ระยะเวลา
- * การใช้จ่าย
- * การใช้ประโยชน์ (เป็นไปตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงาน/โครงการ)

22

(ตัวอย่าง) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง		
ความถี่ของโอกาสที่จะเกิด	ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
มากกว่า ๑๕ ครั้งต่อปี	๕	สูงมาก
๑๑ - ๑๕ ครั้งต่อปี	๔	สูง
๖ - ๑๐ ครั้งต่อปี	๓	ปานกลาง
๓ - ๕ ครั้งต่อปี	๒	น้อย
๑ - ๒ ครั้งต่อปี	๑	น้อยมาก

23

(ตัวอย่าง) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง		
ร้อยละของโอกาสที่จะเกิด	ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
ตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	๕	สูงมาก
ร้อยละ ๗๐ - ๗๙	๔	สูง
ร้อยละ ๖๐ - ๖๙	๓	ปานกลาง
ร้อยละ ๕๐ - ๕๙	๒	น้อย
น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	๑	น้อยมาก

24

(ตัวอย่าง) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของความเสี่ยง		
มูลค่าความเสียหาย	ระดับคะแนน	ผลกระทบ
ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๕	สูงมาก
ตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๔	สูง
ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	๓	ปานกลาง
ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท	๒	น้อย
น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑	น้อยมาก

25

(ตัวอย่าง) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของความเสี่ยง		
ความเสียหาย	ระดับคะแนน	ผลกระทบ
กระทบกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร	๕	สูงมาก
กระทบกับหน่วยงานภายในองค์กรตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป	๔	สูง
กระทบกับหน่วยงานภายในองค์กรร้อยละ ๕๐ - ๗๕	๓	ปานกลาง
กระทบกับหน่วยงานภายในองค์กรร้อยละ ๒๕ - ๔๙	๒	น้อย
กระทบกับหน่วยงานภายในองค์กรน้อยกว่าร้อยละ ๒๕	๑	น้อยมาก

26

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

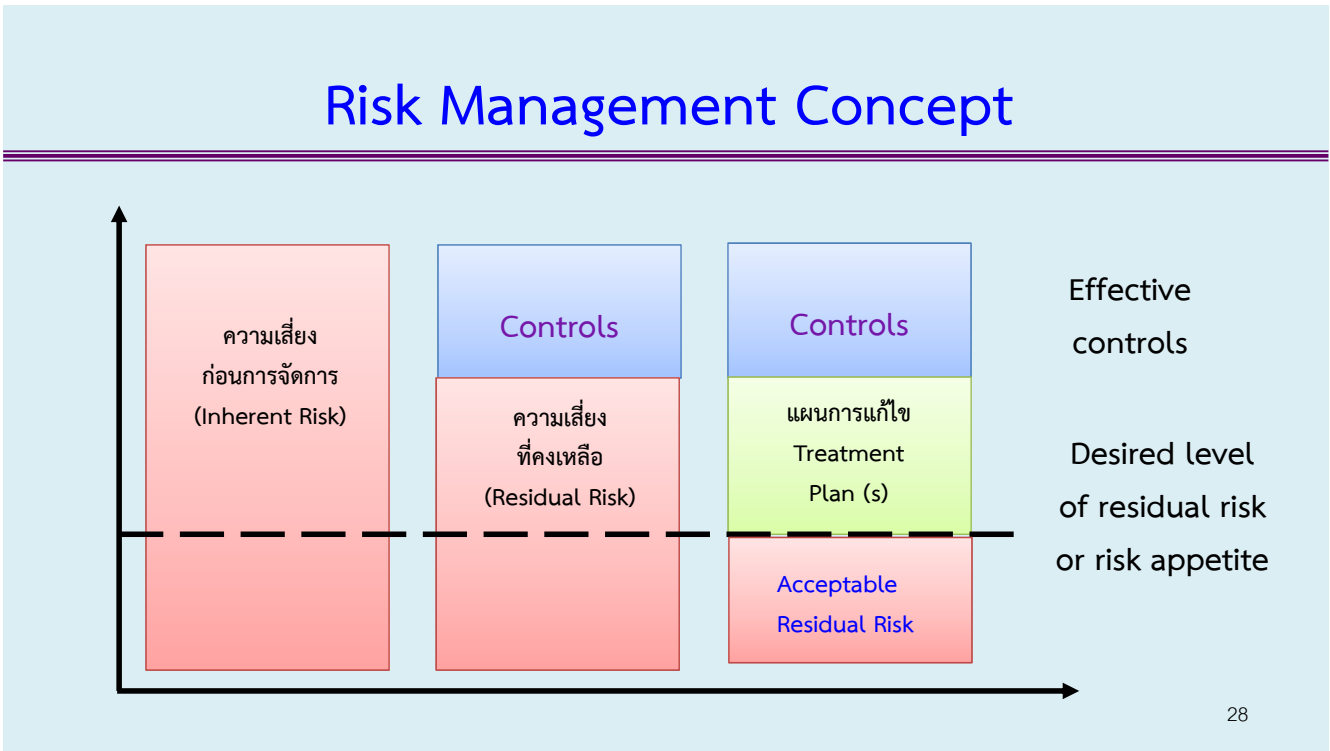
ผลกระทบของความเสียหาย	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

ความเสี่ยงสูงมาก

ความเสี่ยงสูง

ความเสี่ยงปานกลาง

ความเสี่ยงต่ำ

ความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต

องค์ประกอบที่เกิดการทุจริต

๑. มีโอกาส (Opportunity)
๒. การใช้เหตุผลที่เข้าข้างตนเอง (Rationalization)
๓. มีแรงกดดัน (Pressure)

29

๓

กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หมายถึง การปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติ
ตามการสั่งการจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงได้

นโยบาย	การสั่งการ การสื่อสาร	แนวทางการปฏิบัติงาน คู่มือ
การวางแผน	การมอบหมายหน้าที่	การให้ความรู้ ความเข้าใจ
การกำกับดูแล	การแบ่งแยกหน้าที่	การจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ
การสอบทาน	การอนุมัติ อนุญาต	การจดบันทึก การประมวลผลข้อมูล
การรายงาน	การให้ความเห็นชอบ	การตรวจนับ เป็นต้น

ควรนำไปปฏิบัติให้ทั่วทุกระดับ ทุกกระบวนการปฏิบัติงาน
หรือขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

30

กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ประกอบด้วย ๓ หลักการ

หน่วยงานของรัฐ

๑) ระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๒) ระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

๓) กำหนดกิจกรรมการควบคุมไว้ในนโยบายเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง

31

ประเภทของกิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

การป้องกัน

- แบ่งแยกหน้าที่
- คุมด้วยรหัส
- กำหนดระดับอนุมัติ
- เก็บรักษาทรัพย์สินมีค่า

Preventive

การค้นพบ

- สอบทานรายงานผลลัพธ์
- รายงานสิ่งผิดปกติ
- กระทบยอด ตรวจสอบ

Detective

การลดความเสี่ยง

- การควบคุมอัตโนมัติ (Automate Control)

Mitigate

การแก้ไข

- กำหนดนโยบาย
- แนวทางคู่มือปฏิบัติงาน
- ฝึกอบรม
- จูงใจ

Directive

32

ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุมตามการจัดการความเสี่ยง

๐๑ การยอมรับความเสี่ยง

ไม่มีกิจกรรมการควบคุม เนื่องจากการควบคุมที่มีอยู่เหมาะสมแล้ว

๐๒ การป้องกัน / ควบคุมความเสี่ยง

นโยบาย การวางแผน การกำกับดูแล การฝึกอบรม การมอบหมาย
อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ แนวทางการปฏิบัติงาน

๐๓ โอน / การกระจายความเสี่ยง

การจ้างที่ปรึกษา การจ้างเหมาบริการ การประกัน การเช่าครุภัณฑ์

๐๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

ไม่มีกิจกรรมการควบคุม เนื่องจากไม่ดำเนินการในภารกิจนั้นแล้ว

33

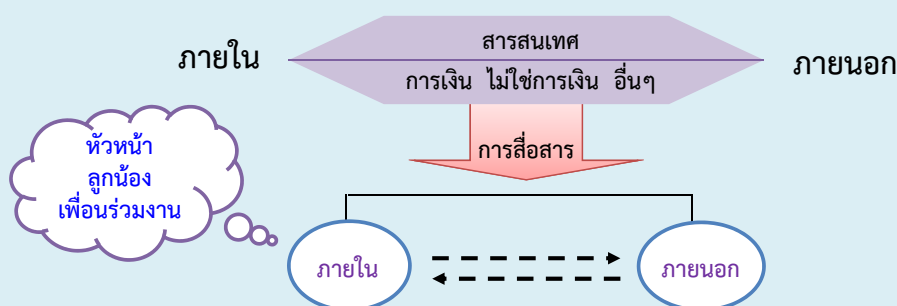
๔

สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หมายถึง

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้การดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนดเพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอกและเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐ

การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายใน

34

สารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย ๓ หลักการ

หน่วยงานของรัฐ

- ๑) จัดทำหรือจัดหาโดยใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน
- ๒) มีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์ และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายใน
- ๓) มีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบ ต่อการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

35

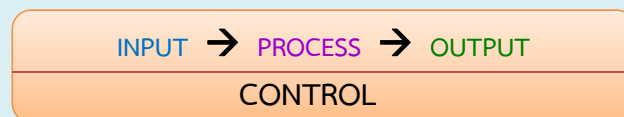

กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring and Evaluation)

หมายถึง

การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการ ประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติ ตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ

ภารกิจ

ประเมินผลระหว่าง
การปฏิบัติงาน   ประเมินผล
เป็นรายครั้ง   ประเมินผลทั้งสอง
วิธีร่วมกัน

กรณีที่ผลการประเมินจะก่อให้เกิดความเสียหายให้รายงานต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแลอย่างทันเวลา

36

กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

ประกอบด้วย ๒ หลักการ

หน่วยงานของรัฐ

- ๑) ระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการทำงานหรือประเมินผลเป็นรายครั้ง
- ๒) ประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลา เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการและแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

37

ประโยชน์ของการควบคุมภายใน

- ๑) การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบ การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน ถูกต้องครบถ้วน ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด โปร่งใส ตรวจสอบได้
- ๒) การบริหารและการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่า โดยนำองค์ความรู้จากบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร
- ๓) ข้อมูลรายงานทางการเงินมีความถูกต้องครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร
- ๔) การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

38

ประโยชน์ของการควบคุมภายใน

- ๕) มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบ จุดควบคุมความเสี่ยง ระยะเวลาในการดำเนินงาน ที่ละเอียด ชัดเจน สามารถใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี
- ๖) ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารทุกระดับ
- ๗) ประชาชน หรือผู้รับบริการได้รับประโยชน์จากการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ เนื่องจากการปฏิบัติงานมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีมาตรฐาน มีความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการ และมีโอกาสเลือกปฏิบัติได้น้อยลง

39

การจัดวางระบบการควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

40

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๑. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

- โดย
๑. ทั้งสองคณะต้องไม่มีชื่อซ้ำกัน
  ๒. แต่งตั้งจากบุคลากรทุกกลุ่มงาน
  ๓. กำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน
  ๔. คำสั่งต้องเป็นปัจจุบัน

41

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๒. จัดทำ Flowchart การปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน

- โดย
๑. จัดทำให้ครบทุกกระบวนการงาน
  ๒. จัดทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน
ที่กำหนด

42

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๓. ประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

โดย

๑. ประเมินและสรุปผลการประเมิน

ให้ครบทั้ง ๕ องค์ประกอบ

๒. จัดทำให้ครบทุกส่วนงานย่อย

๓. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ
(ประเมินได้ตลอดปี)

43

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๔. สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
เพื่อจัดทำรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
(แบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย)

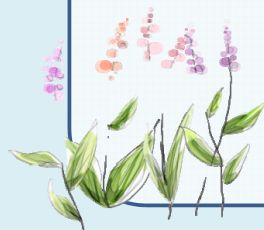
โดย

๑. ประเมินจาก แบบ ปค. ๔ ของทุกส่วนงานย่อย

๒. ดำเนินการตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓. สรุปให้ครบทั้ง ๕ องค์ประกอบ

๔. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

44

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๕. จัดทำและประเมินผลแบบสอบถามการควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อย

- โดย ๑. ประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐาน กฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานของงาน
ในหน้าที่รับผิดชอบ
๒. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ
(ประเมินได้ตลอดปี)

45

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๖. นำความเสี่ยงที่มีความจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข
จาก Flow Chart การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
และแบบสอบถามการควบคุมภายในเข้าตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง

- โดย ๑. สรุปความเสี่ยงที่มีอยู่ซึ่งมีผลกระทบ
ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
๒. จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๕๐ วัน
นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

46

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๗. นำความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงและสูงมากเข้าสู่รายงาน
การประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย)

โดย ๑. ดำเนินการตามรูปแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒. จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน

นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

47

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๘. สรุปรายงานผลการประเมินการควบคุมภายในภาพรวม
ส่วนงานย่อย (แบบ ปค. ๕ ภาพรวมส่วนงานย่อย)

โดย ๑. รวบรวมจากทุกส่วนงานย่อย

๒. ดำเนินการตามรูปแบบ

ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๒. จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๖๕ วัน

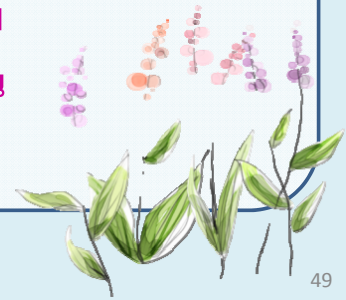
นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

48

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๙. หัวหน้าหน่วยงานพิจารณาลงนามในแบบ ปค. ๔
ส่วนงานย่อย และแบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย ภาพรวม

โดย ๑. พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม
๒. ลงนามในแบบต่างๆ ให้ครบถ้วน
ภายใน ๒ วันทำการ

49

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน
สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๑๐. จัดส่งรายงานผลการประเมินการควบคุมภายใน
ประกอบด้วย แบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย แบบ ปค. ๕
ส่วนงานย่อยภาพรวมต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

โดย ๑. รวบรวมรายงานให้ครบถ้วนถูกต้อง
จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์
๒. จัดส่งภายใน ๑ วัน นับแต่วันที่หัวหน้าหน่วยงาน
ลงนาม

50

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๑๑. จัดทำรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
(แบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย) และรายงานการประเมินผล
การควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย)
ภาพรวมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

โดย ๑. ดำเนินการตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด
๒. จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๘๐ วัน
นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

51

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๑๒. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิจารณาลงนามในแบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย
และแบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อยภาพรวมของสาธารณสุขจังหวัด

โดย ๑. พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม
๒. ลงนามภายใน ๒ วันทำการ

๑๓. จัดส่งแบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย และแบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย
ภาพรวมต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

โดยจัดส่งภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

52

ขั้นตอนการจัดวางระบบควบคุมภายใน สำหรับส่วนงานย่อยในส่วนภูมิภาค

๑๔. จัดเก็บสำเนาเอกสารหลักฐานต่างๆ เข้าแฟ้ม โดยเรียงตามลำดับเหตุการณ์

- โดย
๑. รวบรวมเอกสารอย่างเป็นระบบ
  ๒. ดำเนินการจัดเก็บโดยเรียงตามลำดับ
  ๓. จัดเก็บไฟล์เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งสำรองข้อมูล เพื่อป้องกันความเสียหาย

53

รูปแบบการรายงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

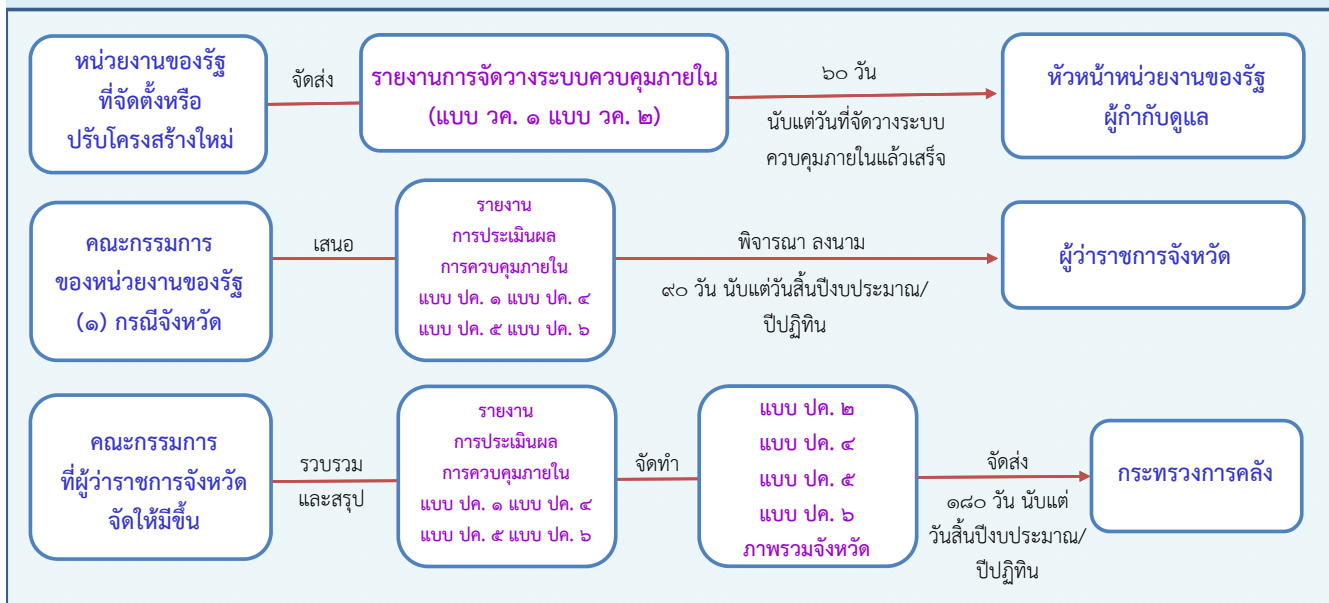
สำหรับหน่วยงานส่วนภูมิภาค (สสจ. / รพ. / สสอ. / รพสต.)

แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

๑. รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย)
๒. รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย)

54

การจัดส่งรายงาน (สำหรับหน่วยงานส่วนภูมิภาค)

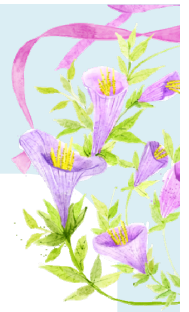

การจัดส่งรายงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

แบบรายงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	จัดส่งให้	ระยะเวลา
แบบ วค. ๑	หน่วยงานของรัฐจัดตั้งใหม่/ปรับโครงสร้างใหม่	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ
แบบ วค. ๒	หน่วยงานของรัฐจัดตั้งใหม่/ปรับโครงสร้างใหม่	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	
แบบ ปค. ๑	หน่วยงานของรัฐ	กระทรวงการคลัง	๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ปฏิทิน
แบบ ปค. ๒ ภาพรวมกระทรวง ภาพรวมจังหวัด	กระทรวงเจ้าสังกัด จังหวัด	กระทรวงเจ้าสังกัดและผู้กำกับดูแล/ ผู้ว่าราชการจังหวัด	๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ปฏิทิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ปฏิทิน
แบบ ปค. ๔ แบบ ปค. ๔ ส่วนงานย่อย	หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานส่วนภูมิภาค/ส่วนงานย่อย	กระทรวงเจ้าสังกัดและผู้กำกับดูแล/ ผู้ว่าราชการจังหวัด	๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ปฏิทิน
แบบ ปค. ๕ แบบ ปค. ๕ ส่วนงานย่อย	หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานส่วนภูมิภาค/ส่วนงานย่อย	กระทรวงเจ้าสังกัดและผู้กำกับดูแล/ ผู้ว่าราชการจังหวัด	๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ/ปฏิทิน
แบบ ปค. ๖	ผู้ตรวจสอบภายใน	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	นับแต่วันสิ้นสุดปีงบประมาณ/ปฏิทิน
แบบติดตาม ปค. ๕ แบบติดตาม ปค. ๕ ส่วนงานย่อย	หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานส่วนภูมิภาค/ส่วนงานย่อย	กระทรวงเจ้าสังกัดและผู้กำกับดูแล/ ผู้ว่าราชการจังหวัด	ส่งพร้อมกับรายงานการประเมินผล การควบคุมภายใน

ขอบคุณค่ะ

ข้อมูลการติดต่อ

นางสาวเครือพันธุ์ บุกบุญ

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

Website : <http://auditor.ops.moph.go.th/>

E – mail : audit.health.๕๗@gmail.com

เบอร์โทรศัพท์สำนักงาน ๐๒ - ๕๙๐ - ๒๓๔๑ ถึง ๔๓

FAX : ๐๒ - ๕๙๐ - ๒๓๓๗

ผู้ประสานงาน : นางธัญชนก เสาวรัจ โทร. ๐๘๕ - ๔๘๕๖๙๘๑

นางสาวกรภัทร วันแก้ว โทร. ๐๘๙ - ๕๕๗๗๕๗๗

นางสาวพลอยชมพู จอมพารา โทร. ๐๘๖ - ๖๖๗๑๕๐๖ นายวรพจน์ จันทรวงษ์ โทร. ๐๘๖ - ๐๗๒๘๑๑๑